

Протокол № 6
засідання Громадської ради при Міністерстві фінансів України

6 березня 2024 року

дистанційно (Zoom)

Присутні:

члени Громадської ради: Берестенко В.В., Бірюк С.О., Богомолів А.Ю., Вдовіна Г.В., Гришишин Л.М., Дмитренко Т.Л., Дроговоз Ю.С., Зеленецька Н.С., Іванченко Е.П., Красовський О.О., Криlach О.М., Любаренко І.М., Марченко В.О., М'ясоєдов В.В., Олексієнко Д.В., Опалько Л.В., Пероганич Ю.Й., Платонов О.І., Потопальська Т.В., Саргсян І.Л., Стеценко П.І., Тасліцький Г.І., Трусів С.І., Умніков М.М., Усенко А.І., Фесюн Н.М., Харламова О.В., Циганенко О.В., Циганок Ю.В., Шевцова Т.С.

Відсутні члени Громадської ради: Бричко О.С., Ганул М.В., Доротиш С.І., Захарченко М.М., Карпов Л.М., Коваль П.В., Лашко О.В., Овадчук П.П., Поляков М.Й., Черкач В.Б.

Запрошені учасники: Баязітов Л.Р., Зібницький І.Д., Овчаренко В.П., Москаленко О.П., Михайленко Д.С., Цуз Л.П.

Відкриття чергового засідання

Слухали:

Головуючого, який відкрив засідання, проінформував про наявність кворуму, та запропонував затвердити порядок денний.

Вирішили:

Засідання Громадської ради при Міністерстві фінансів України вважати відкритим.

Затвердити порядок денний:

1. Щодо процедури оскаржень рішень митних органів та ДМСУ.
2. Інформація щодо відновлення діяльності Експертної ради щодо надання узагальнюючих податкових консультацій.
3. Обговорення нагальних питань КІК-звітування, перспективи прийняття змін до КІК законодавства, проблематика практичного застосування поточних норм, необхідність внесення змін в КІК звітність.
4. Щодо застосування з 01.01.2024 норм ПКУ у зв'язку з набуттям чинності Закону України «Про фінансові послуги та фінансові компанії» № 1953-ІХ від 14.12.2021 року.
5. Щодо звернення Асоціації податкових консультантів.
6. Звіт Громадської ради за 2023 рік.
7. План роботи Громадської ради на 2024 рік.
8. Обговорення Орієнтовного плану проведення Міністерством фінансів України консультацій з громадськістю на 2024 рік.
9. Різне

Голосували: «За» — одноголосно.

Рішення прийнято.

Питання 1 порядку денного «Щодо процедури оскаржень рішень митних органів та ДМСУ»

Слухали:

Стеценко П.І., який розкрив системні проблеми в митному законодавстві України, зокрема:

- національна стратегія доходів до 2030 року декларує наміри спростити митні процедури та боротися з корупцією, але на практиці залишається багато невирішених питань;
- існують суттєві проблеми в механізмі оскарження рішень митних органів, зокрема неоднозначність процедур, формальний підхід до розгляду скарг та відсутність чітких алгоритмів дій для митниці при перегляді рішень;
- надав конкретний кейс, який продемонстрував неефективність нової процедури оскарження, коли митниця фактично імітувала виконання рішень вищих органів, не змінюючи по суті своїх попередніх рішень.

Виступили:

Москаленко О.П., який розкрив складність митного оподаткування при переміщенні транспортних засобів громадянами, пояснивши, що неможливо дати однозначну відповідь щодо включення витрат на транспортування до вартості через різноманітність можливих сценаріїв (особисте перевезення, доручення перевезення тощо). Також проінформував про те, що Міністерство фінансів України представило нові механізми захисту прав платників податків, а саме: удосконалену процедуру оскарження митних рішень з можливістю дистанційної участі у розгляді скарг, а також запланувало публікації знеособлених митних рішень для підвищення прозорості.

Стеценко П.І., який запропонував провести робочу зустріч з представниками Міністерства фінансів України та Державної митної служби для обговорення практичних механізмів оскарження митних рішень.

Головуючий, який підтримав пропозицію Стеценка П.І.

Москаленко О.П., який підтримав ідею зустрічі, висловивши готовність до діалогу та бажання реально оцінити практику впровадження нових норм, запропонувавши провести таку зустріч наприкінці березня або на початку квітня.

Головуючий, який запропонував першу декаду квітня.

Москаленко О.П., який запропонував паралельно з плановою зустріччю в квітні оперативно опрацьовувати точкові пропозиції щодо вдосконалення законодавства, щоб не зводити обговорення до формального виконання рекомендацій.

Зібницький І.Д., який звернув увагу на зростання кількості випадків необґрунтованого витребування митними органами додаткових документів, не пов'язаних з декларацією, та запропонував підготувати роз'яснення для уніфікації практики застосування Митного кодексу.

Головуючий, який запропонував підтримати попередні пропозиції.

Стеценко П.І., який висловив готовність виступити координатором зустрічі.

Москаленко О.П., який підтримав ідею розробки стандартного алгоритму

розгляду митної вартості, припускаючи, що процес може потребувати кількох засідань через можливість виникнення нових обставин.

Головуючий, який висловив подяку Міністерству фінансів України за відкритість в обговорюванні закону № 10411.

Вирішили: звернутись до Міністерства фінансів України та Державної митної служби України щодо уточнення механізмів процедури оскаржень рішень митних органів та ДМСУ.

Голосували: «За» – одноголосно.

Рішення прийнято.

Питання 2 порядку денного «Інформація щодо відновлення діяльності Експертної ради щодо надання узагальнюючих податкових консультацій»

Слухали:

Овчаренка В.П., який проінформував, що у Міністерстві фінансів створено експертну раду з 35 осіб, склад якої було оновлено в грудні 2023 року. На 21 березня 2024 року заплановано чергове засідання ради з семи основних питань, до яких можуть бути додані питання оподаткування контрольованих іноземних компаній та загальної податкової консультації.

Потопальську Т.В., яка звернула увагу на необхідність прояснення деталей концепції управління податковими ризиками, розробленої Державною податковою службою у 2023 році. Наголосила на важливості розуміння обсягу законодавчих змін, що плануються до кінця 2024 року, та висловила занепокоєння відсутністю публічних проєктів нормативних документів. Особливо підкреслено потребу в чіткому визначенні показників аналізу ризиків та необхідність громадського обговорення, оскільки це матиме регуляторний вплив на платників податків.

Виступили:

Головуючий, який запропонував викласти пропозиції Потопальської Т.В. у вигляді звернення до Державної податкової служби України.

Вирішили: звернутись до Державної податкової служби України щодо уточнення питань, пов'язаних із впровадженням системи управління ризиками.

Голосували: «За» – одноголосно.

Рішення прийнято.

Питання 3 порядку денного «Обговорення нагальних питань КІК-звітування, перспективи прийняття змін до КІК законодавства, проблематика практичного застосування поточних норм, необхідність внесення змін в КІК звітність»

Слухали:

Шевцову Т.С., яка підняла низку проблемних питань щодо оподаткування, зокрема звітування контрольованих іноземних компаній та невизначеності в податковому законодавстві. Звернула особливу увагу на законопроект № 8137, який досі не внесений до другого читання, та наголосила на необхідності вирішення питань

щодо звітування, оподаткування компаній з різними фінансовими роками та проблеми транскордонних дивідендів. Підкреслила, що невирішені законодавчі питання можуть призводити до суттєвих штрафів для бізнесу.

Виступили:

Овчаренко В.П., який проінформував, що законопроект № 8137 готується до другого читання, і безпосередньо комітет Верховної Ради відповідає за його винесення в зал. Міністерство фінансів супроводжує законопроект, бере участь у робочих групах та опрацюванні поправок, закликаючи Громадську Раду надати перелік питань для подальшого експертного обговорення.

Шевцова Т.С., яка зголосилася підготувати перелік питань для подальшого експертного обговорення.

Михайленко Д.С., який проінформував, що у грудні 2021 року на засіданні експертної ради було затверджено роботу над проєктами узагальнюючих податкових консультацій з трьох основних напрямків: контрольовані іноземні компанії (КІК), операції нерезидентів з цінними паперами (зокрема пов'язаними з українською нерухомістю) та операції фізичних осіб з іноземними акціями. Незважаючи на початок війни, з липня 2022 року було проведено близько 10-15 робочих груп з обговорення цих проєктів за участі представників комітетів та податкової служби. Михайленко Д.С. запропонував передати напрацювання на подальше опрацювання експертної ради Міністерства фінансів України.

Шевцова Т.С., яка запропонувала звернутись до Міністерства фінансів України з проханням про розгляд та затвердження пропозицій та проєктів узагальнюючих податкових консультацій, рекомендованих Громадською радою при Міністерстві фінансів України.

Вирішили: звернутись до Міністерства фінансів України з проханням про розгляд та затвердження пропозицій та проєктів узагальнюючих податкових консультацій, рекомендованих Громадською радою при Міністерстві фінансів України, з питань:

1. оподаткування операцій з інвестиційними активами Обліку та оподаткування відсотків за позиками Інститутів спільного інвестування (ICI);
2. визначення та оподаткування скоригованого прибутку контрольованої іноземної компанії, умов звільнення, практичних питань складання КІК-звітності.

Голосували: «За» – одноголосно.

Рішення прийнято.

Питання 4 порядку денного «Щодо застосування з 01.01.2024 норм ПКУ у зв'язку з набуттям чинності Закону України «Про фінансові послуги та фінансові компанії» № 1953-IX від 14.12.2021 року»

Слухали:

Зеленецьку Н.С., яка підняла питання про застосування норм Податкового кодексу після набуття чинності закону про фінансові послуги з 1 січня 2024 року. Йдеться про можливі неоднозначності в трактуванні правил надання позик за рахунок активів Інституту спільного інвестування (ICI) та включення відсотків за такими позиками до витрат. Доповідач запропонувала звернутися до Міністерства фінансів з

проханням офіційно підтвердити, що набуття чинності нового закону не впливає на існуючі норми оподаткування та отримати узагальнюючу податкову консультацію для уникнення майбутніх суперечностей.

Виступили:

Шевцова Т.С., яка запропонувала звернутись до Міністерства фінансів України з проханням про розгляд та затвердження пропозицій та проєктів узагальнюючих податкових консультацій, рекомендованих Громадською радою при Міністерстві фінансів України.

Михайленко Д.С., який підтримав позицію Шевцової Т.С., наголошуючи, що з 2012 року та особливо після змін у Податковому кодексі 2015 року існують чіткі аргументи на користь того, що відсоткові витрати за позиками від компаній з управління активами мають зменшувати оподатковуваний прибуток.

Овчаренко В.П., який поцікавився, чи надавала Державна податкова служба індивідуальні податкові консультації з приводу порушеного питання про оподаткування позик від компаній з управління активами.

Зеленецька Н.С., яка зазначає, що регіональні податкові офіси вже почали видавати різні за змістом індивідуальні консультації, які викликають занепокоєння у платників податків і спонукають її підняти це питання на загальному рівні.

Шевцова Т.С., яка повідомила, що існує роз'яснення в листі від Державної податкової служби України, яке було направлено також до Міністерства фінансів України, де позиція полягає в тому, що витрати, які впливають на фінансовий результат, не обов'язково визнаються витратами за податковим кодексом.

Овчаренко В.П., який запропонував розглянути можливість отримання комплексної відповіді від податкової служби, яка буде доведена до територіальних органів, і за необхідності – розглянути варіант видання узагальнюючої податкової консультації.

Шевцова Т.С., яка наголосила на необхідності винесення питання на Узагальнюючу податкову консультацію (УПК), оскільки лише вона може надати чітке формулювання щодо визнання відсотків, особливо якщо вони не підлягають капіталізації за правилами МСФЗ.

Овчаренко В.П., який запропонував залучити податкового регулятора та надати пропозиції щодо бухгалтерського обліку.

Вирішили: звернутись до Міністерства фінансів України та Державної податкової служби України щодо окремих питань застосування Закону України «Про фінансові послуги та фінансові компанії» №1953-IX від 14.12.2021 року.

Голосували: «За» – одногolosно.

Рішення прийнято.

Питання 5 порядку денного «Щодо звернення Асоціації податкових консультантів»

Слухали:

Михайленко Д.С., який проінформував про наявність проблеми некоректної

інтерпретації податковою службою раніше виданих узагальнюючих та індивідуальних податкових консультацій Міністерства фінансів щодо пільг на постачання програмної продукції. Зокрема, на прикладі Банку Альтбанк та продуктів Bloomberg і Refinitiv, податкова нараховує ПДВ всупереч раніше наданим роз'ясненням, що операції з програмними продуктами, які не є роялті, звільняються від оподаткування. Доповідач запропонував Громадській раді підтримати подання скарги до ДПС України через нехтування офіційними роз'ясненнями Мінфіну та Комітету Верховної Ради.

Виступили:

Шевцова Т.С., яка запропонувала подати скаргу до Міністерства фінансів України від платника податків для вивчення справи та прийняття чіткого рішення щодо некоректного застосування раніше виданих роз'яснень.

Овчаренко В.П., який попросив надіслати матеріали до Міністерства фінансів, і зазначив, що скарга буде розглядатися безпосередньо в Державній податковій службі для з'ясування факту можливого неправильного використання положень узагальнюючої податкової консультації.

Шевцова Т.С., яка додала, що існує практика розгляду скарг безпосередньо в Міністерстві фінансів України, оскільки вони є автором попередніх роз'яснень.

Головуючий, який зазначив, що алгоритм дій включає направлення матеріалів до Міністерства фінансів для розгляду та, за необхідності, запрошення Державної податкової служби на засідання Громадської Ради при Міністерстві фінансів України в квітні для подальшого з'ясування обставин.

Овчаренко В.П., який запропонував направити скаргу паралельно і до Державної податкової служби, і до Міністерства фінансів України.

Потопальська Т.В., яка зазначила, що, згідно з наказом Міністерства фінансів України про розгляд скарг платників податків, передбачено можливість залучення представника Міністерства фінансів України до розгляду скарги, що є обов'язковим механізмом для всіх учасників бюджетного процесу.

Олексієнко Д.В., який, з огляду на те, що мова йде про індивідуальне питання одного платника податків без узагальнюючого характеру та за відсутності повних матеріалів, запропонував утриматися від формування офіційної позиції Громадської Ради.

Головуючий, який запропонував направити до Міністерства фінансів наявні матеріали щодо проблемного питання невиконання консультації, без формування офіційної позиції Громадської Ради, та з квітня перейти до щомісячної роботи з детального вивчення матеріалів.

Потопальська Т.В., яка підтримала пропозицію Головуючого.

Олексієнко Д.В., який підтримав пропозицію Головуючого.

Потопальська Т.В., яка запропонувала винести це питання на розгляд експертної ради 26 березня, де будуть присутні представники Міністерства фінансів України та Державної податкової служби України, для обговорення правозастосування та можливих змін у нормативно-правовому акті.

Овчаренко В.П., який запропонував надати остаточну відповідь на пропозицію після отримання відповідних матеріалів.

Михайленко Д.С., який пообіцяв надати відповідні матеріали до Міністерства

фінансів України та до Громадської ради при Міністерстві фінансів України.

Вирішили: звернутись до Міністерства фінансів України з проханням розглянути наступні пропозиції:

1. рекомендувати Міністерству фінансів України провести нараду із запрошенням представників АТ «Альтбанк», Державної податкової служби України, Асоціації податкових консультантів щодо оскарження АТ «Альтбанк» податкового повідомлення-рішення ГУ ДПС у м. Києві № 12931070801 від 23.02.2024 щодо нарахування ПДВ на використання програмного забезпечення «Блумберг» і «Рефінітів» за періоди до 31.12.2022 року;
2. рекомендувати Міністерству фінансів України спрямувати правову позицію Міністерства фінансів України для розгляду скарги АТ «Альтбанк» в Державній податковій служби України щодо застосування ПДВ до використання програмного забезпечення «Блумберг» і «Рефінітів» з урахуванням висновків, викладених в узагальнюючій податковій консультації, затвердженій наказом Міністерства Фінансів України від 31.12.2020 № 842.

Голосували: «За» – одноголосно.

Рішення прийнято.

Питання 6 порядку денного «Звіт Громадської ради за 2023 рік»

Слухали:

Головуючого, який проінформував, що у 2023 році Громадська Рада при Міністерстві фінансів України провела лише одне засідання, під час якого були прийняті рішення та направлені п'ять офіційних листів (2 щодо митних і 3 щодо податкових питань). На 2024 рік є сподівання проводити щомісячні наради, зокрема плануються зустрічі з керівництвом Міністерства фінансів України у квітні.

Додаток №1 до Протоколу № 6 засідання Громадської Ради при Міністерстві фінансів України.

Виступили:

Потопальська Т.В., яка запропонувала запросити на зустріч представників Державної податкової служби України.

Головуючий, який підтримав пропозицію Потопальської Т.В.

Трусов С.І., який запропонував визнати роботу Громадської Ради при Міністерстві фінансів за 2023 рік незадовільною, але зробити висновки та розпочати щомісячну активну роботу, незважаючи на воєнні обставини, оскільки діяльність на економічному фронті є вкрай необхідною.

Головуючий, який підтримав пропозицію Трусова С.І.

Шевцова Т.С., яка висловила думку, що Незважаючи на складні умови, члени Громадської Ради продуктивно працювали в індивідуальному порядку в межах своєї компетенції, напрацювавши низку важливих ініціатив, і запропонувала відновити роботу експертної та Громадської ради з обов'язковою умовою залучення представників Міністерства фінансів України.

Потопальська Т.В., яка підтримала пропозицію Шевцової Т.С.

Михайленко Д.С., який підтримав пропозицію Шевцової Т.С.

Вдовіна Г.В., яка запропонувала не приймати офіційний звіт, а лише взяти інформацію до відома, оскільки оцінка роботи є складною через різні напрямки діяльності (зокрема, успішну роботу податкового напрямку). Щодо періодичності засідань – раціональною вбачається модель, коли комітети працюють щомісяця, а Громадська рада періодично збирається для узагальнення та винесення рекомендацій, уникаючи формального щомісячного спілкування.

Головуючий, який запропонував проводити засідання Громадської ради щоквартально, з можливістю скликання щомісяця за необхідності.

Стеценко П.І., який запропонував не надавати оцінку роботі Громадської ради, а прийняти інформацію до відома, врахувавши висловлені зауваження, при цьому підтримуючи можливість щомісячних зустрічей керівництва Громадської ради та державних органів для обміну думками.

Олексієнко Д.В., який зазначив, що, відповідно до постанови № 1996, Громадська рада зобов'язана розглянути звіт у першому кварталі, і неналежне розглядання або визнання роботи незадовільною може бути підставою для розпуску ради, тому необхідно активізувати роботу комітетів та відповідально підійти до оцінки діяльності.

Потопальська Т.В., яка запропонувала прийняти звіт до відома.

Трусов С.І., які, незважаючи на відсутність засідань комітетів у 2023 році та браку комунікації з керівництвом Мінфіну, запропонував прийняти роботу Громадської ради як задовільну, звернувши увагу на необхідність активізації звітності комітетів та налагодження комунікації.

Головуючий, який запропонував врахувати зауваження та прийняти звіт до відома.

Дроговоз Ю.С., яка запропонувала прийняти звіт до відома.

Олексієнко Д.В., який запропонував прийняти звіт до відома.

Вирішили: прийняти до відома в цілому запропонований звіт Громадської ради при Міністерстві фінансів України за 2023 рік.

Голосували: «За» – одноголосно.

Рішення прийнято.

Питання 7 порядку денного «План роботи Громадської ради на 2024 рік»

Слухали:

Олексієнка Д.В., який запропонував прийняти розісланий План роботи Громадської ради на 2024 рік.

Додаток №2 до Протоколу № 6 засідання Громадської Ради при Міністерстві фінансів України.

Виступили:

Головуючий, який запропонував підтримати пропозицію Олексієнка Д.В.

Трусов С.І., який проінформував, що під час обговорення законопроекту № 10411 було запропоновано створити комунікаційну платформу «бізнес-наука-влада» з митних питань, яка б об'єднувала науковців, бізнес та державні органи, та запропонував включити цю ініціативу до плану роботи Громадської ради на поточний рік та

призначити відповідальним pana Трусова С.І.

Головуючий, який запропонував прийняти пропозицію Трусова С.І. і прийняти в цілому та затвердити План роботи Громадської ради на 2024 рік.

Вирішили: прийняти в цілому та затвердити запропонований план роботи Громадської ради при Міністерстві фінансів України на 2024 рік.

Голосували: «За» – одноголосно.

Рішення прийнято.

Питання 8 порядку денного «Обговорення Орієнтовного плану проведення Міністерством фінансів України консультацій з громадськістю на 2024 рік»

Слухали:

Головуючого, який проінформував, що орієнтовний план Міністерства фінансів України на 2024 рік, затверджений 29 грудня 2023 року та розміщений на сайті, включає 4 пункти (порівняно з 9 пунктами минулого року), і від членів Громадської ради при Міністерстві фінансів України пропозицій не надходило.

Виступили:

Трусов С.І., який запропонував включити до орієнтовного плану Мінфіну моніторинг впровадження довгострокової національної стратегії розвитку Держмитслужби (наказ № 63), визначивши відповідальну особу для співпраці з Громадською радою.

Цуз Л.П., який уточнила, що пропозиція про моніторинг стратегії розвитку Держмитслужби потребує перевірки щодо відповідності до орієнтовного плану проведення консультацій з громадськістю.

Головуючий, який зазначив, що попередній план включав моніторинг виконання, зокрема пов'язаний з наказом № 63 Міністерства фінансів України, який регулює впровадження цифрових трансформацій у Державній митній службі України.

Цуз Л.П., який уточнила, що мова йде про правильне формулювання пропозиції.

Головуючий, який зазначив, що план Міністерства фінансів України готується протягом року, приймається в грудні, діє в поточному році, і члени Громадської ради мають відслідковувати його виконання та вносити пропозиції наприкінці року.

Цуз Л.П., яка додала, що план регуляторних робіт Міністерства фінансів є більш конкретним документом, який детально перелічує нормативно-правові акти, заплановані до розробки відомством.

Головуючий, який запропонував перенести обговорення плану Міністерства фінансів України на наступне засідання.

Вирішили: перенести обговорення плану проведення Міністерством фінансів України консультацій з громадськістю на 2024 рік на наступне засідання.

Голосували: «За» – одноголосно.

Рішення прийнято.

Голова

Платонов О.І.

Секретар

Олексієнко Д.В.